

Med revijami

»Slovanský přehled«, ročník III., se je predstavil Slovanom v novi, svojemu namenu primerni vnanjosti. Grottgerjeva »Slavija«, alegorija slovanstva, širi svoje roke nad Slovani, ki z vzajemnim delom izkušajo dovršiti in popolniti njeno podobo — do zdaj je še nekoliko nejasna, neizražena! — Doslej so izšli trije zvezki. V vseh treh se nahaja razprava prof. Ilešiča »Lavantinský biskup Anton Martin Slomšek«, ki izkuša pojasniti Slomšeka v okviru one dobe slovenstva in slovanstva in je zlasti v svojem 4. in 6. poglavju docela nova, samostalna; zlasti 6. poglavje utegne vzbuditi živahno zanimanje. Ker pa razprava izide v posebnih ponatiskih, bomo poročali takrat natančneje o njej. Tretja številka je pred vsem Prešernova; Ganglov in Goldensteinov Prešeren jo krasita. Češki pesnik g. Jaromir Borecký je izborno prevedel »Prošnja«, »Ukaze«, »Silo spomina«, »Izgubljeno vero«, »Spomin Valentina Vodnika«, »V spomin Andr. Smoleta«, »Zapuščeni«, »Ribič«, »Slovo od mladosti«. G. Hudec pa je začel svojo korenito razpravo »Dr. France Prešeren« (1800—1849), jeho život, doba a básnické dílo«. O tej razpravi bomo poročali, ko bo končana. — Zopet moramo ponoviti: Kdor želi biti objektivno poučen o gibanju slovanskem, ne more pogrešati »Slov. přehleda«, in tak članek kakor »Najvětší nebezpečí pro neruské Slovany« (Največja nevarnost za neruske Slované) bi ne smel biti neznan nobenemu Slovencu, ki je zares Slovan . . .

—ades.

Naše obnebjje

Zvezdoznanstven pregled za mesec januar. Ker se mnogi izmed Slovencev zanimajo in sami pečajo z zvezdoznanstvom, naj tudi »Zvon« na predlog uredništva prinaša v kratkih potezah, kaj se vsak mesec godi na nebu, kako zvezde premičnice teko okoli solнца in v katerih krajih neba se nahajajo. Gotovo je zvezdoslovje lepa veda, vredna, da se tudi med nami goji. Večkratni pogled na zvezdnato nebo nas povzdiguje nad ničemurnosti vsakdanjega življenja, nam daje moč, da vztrajamo v borbi za dobra načela, v ljubezni do vsega, kar je lepo in dobro. Toda začnimo!

Zemlja je bila v svojem teku okoli solнца dne 22. dec. 1900. l. najbližje solнца, tedaj v prisolnčju (perihelium), kjer se vidi premer solнца naprečji; meseca januarja je že malo manjši in vedno odjema tja do kresa, ker se zemlja vedno bolj obrača od solнца.

Izmed planetov omenimo najznamenitejše, ki se s prostim očesom lahko vidijo. Venera hodi pred solncem, torej je danica; med zvezdami se urno giblje, tako da solnce komaj dohaja, leskeče se pa ne posebno, ker je že daleč od zemlje in se še zmerom bolj oddaljuje. Bolj hvaležen predmet za opazovanje je takrat Mars, ki vzhaja med deveto in deseto uro po noči in se potem celo noč vidi. Bliža se svojemu spodnjemu shodu s solncem ter nastopi okoli 19. januarja obratno pot, takó da gre med zvezdami nazaj. Seveda v svojem precej stisnjenem obroču teče neprenehoma naprej okoli solнца, toda opazovan od zemlje, ki tudi v svojem teku nikoli ne miruje, gre med zvezdami nazaj. To

obratno gibanje bode trajalo do 2. aprila, tedaj 73 dni; sredi tega časa, t. j. 24. februarja bode pa solncu naravnost nasproti stal, kakor luna ob času ščipa. Takrat se bode najlepše videl in najbolj svetil, kajti pride ob takih priložnostih izmed vseh planetov najbliže zemlji, sempatja do 54 milijonov kilometrov, in zvezdogledi ga takrat z dobrim uspehom opazujejo.

Jupiter je imel 14. decembra minolega leta svoj zgornji shod s solncem, ali drugače povedano, on je stal naravnost za solncem in je bil tedaj v največji daljavi od zemlje; pred tem časom je hodil za solncem (večerna zvezda), pozneje je pa stopil na njegovo desno stran in izhaja pred solncem. Takisto je imel Saturn okoli 30. decembra svoj zgornji shod s solncem in je prestopil na desno stran, tako da imamo takrat tri jutrne zvezde, vendar se Jupiter in še v večji meri Saturn zavoljo bližine solnca ne vidita dobro. Opomnimo pa, da so naši računi le približni, izpeljani na podlagi gibanja v krogu, ne v elipsi, kajti takozvani dnevniki (ephemeridae), ki izhajajo v Londonu, Parizu in Berlinu so zelo dragi in nam niso na razpolago; pa to nič ne de, ker prvič nam zado-
stujejo približni računi, drugič pa so elementi planetov, s katerimi računajo ti dnevniki, še malo natančni.

Poglejmo še nekoliko na zvezde nepremičnice (stellae fixae); teh je na vsakem kraju neba obilo. Skoro vsak izmed nas pozna velikega medveda ali veliki voz, ki počasi vozi okoli zvezde tečajnice (stella polaris). Za kolesa ima štiri zvezde, za oje spredaj pa tri, tako da tvori teh sedmero zvezd zares podobo voza; okoli desete ure po noči ga zagledamo na severu. Najlepši kraj neba pa zavzema Orion s svojim odličnim spremstvom. To so tri lepe zvezde druge velikosti, ki stojijo v ravniku ena tik druge kakor kosci; ne daleč od njih pa stoji na vsako stran, na desno in levo ena svetla zvezda prve velikosti, malo odzgoraj nad ravnikom Beteigeuze, malo spodaj pod ravnikom Rigel. Teh petero zvezd skupaj tvori ozvezdje Orion, ki ga slovenski kmetje na Štajerskem dobro poznajo in po njem po noči čas določujejo. Orion pa ima okoli sebe v daljšem polukrogu pet zvezd prve velikosti; te so: Aldeberan, Capella, Pollux, Procyon, Sirius, tako da je ta stran neba zares najlepša. Ako pogledamo okoli 10. ure po noči proti vzhodu in luna ne moti, vidimo vso to krasoto pred nami razprostrto. Seveda zdaj po zimi ni tako ugoden čas za opazovanje, kajti čim jasnejše je nebo, tem huje pritiska mraz, ali kakor Miroslav Vilhar peva: »Zvezde gorijo, a mrzla je noč«.

Prof. M. Vodušek.

Splošni pregled

Praznovanje Prešernovega jubileja. Zadnji mesec minolega stoletja je bil na Slovenskem posvečen Prešernu.

Sredi ljutih političnih volilnih borb smo praznovali stoletnico pesnikovega rojstva, in dozdevalo se nam je, kakor da bi bil slovenski pesnik Prešeren kot genij našega naroda mahoma stopil med boreče se stranke in jim zaklical:

»Rojaki! Življenje je boj, in tudi naše kulturno-politično življenje je boj. Ali je pri drugih narodih drugače? Osebni in strankarski interesi se bore z ideali, z najvišjimi vzori napredka, pravičnosti in človečnosti. Izdajica je vsakdo, kdor stavi svoje nizke strankarske interese nad višje svrhe, nad kulturni